

[Fuglsang.]

Hertil føjede statsministeren 2), at der ikke for ham forelå noget, som taler til ugunst for Thune Jacobsen ved bedømmelsen af hans offentlige virksomhed. Og endelig 3) konkluderer det ærede medlem hr. Johs. Christiansen i, at denne erklæring på uomtvistelig måde fæstner den opfattelse, der, som han sagde, længe har hersket blandt dem, han kalder ordentlige mennesker her i landet, nemlig at Thune Jacobsen var en god dansk mand og en loyal embedsmand.

Så let kan det efter min mening ikke gå med at gøre sort til hvidt og kaste glemseleens slør over det, der skete for så få år siden. Jeg tror næppe, jeg kan rose mig af at høre til dem, som det ærede medlem hr. Johs. Christiansen kalder ordentlige mennesker her i landet, og jeg er forøvrigt lidt i vildrede med, hvem disse ordentlige mennesker efter det ærede medlems bedømmelse kan være, idet jeg dog tør gå ud fra, at det umuligt kan være f. eks. de folk, som også i dag billiger, at der føres kartoteker af politiet over politiske modstandere — og næppe udelukkende af hensyn til danske interesser. Men som en af dem, der i modsætning til den højtærede statsminister så at sige oplevede visse ting, der i nogen grad taler til Thune Jacobsens ugunst, og som en af dem, der som følge af bl. a. Thune Jacobsens holdning den 29. august 1943 blev udleveret til tyskerne og senere sammen med 149 andre danske borgere blev sendt til den tyske tilintetgørelseslejr Stutthof, føler jeg mig forpligtet til også at sige nogle ord og netop fra denne talerstol. Jeg er en af dem, der kom hjem, og jeg er derfor i stand til at berette, hvad det i virkeligheden var, hr. Thune Jacobsen og hans medansvarlige gjorde dengang, fortælle bl. a. om de 20 landsmænd, der aldrig kom hjem, hvis skæbne blev den, der i virkeligheden stod skrevet over alle tyske koncentrationslejre, d. v. s. at deres frihed gik op som røg gennem krematoriets skorsten. Ja, men tæller f. eks. disse 20 mennesker — for mig 20 kammerater, om hvem jeg tør bruge udtrykket, at de var

„ordentlige mennesker“, 20 danske, om hvis nationale sindelag ingen har ret til at nære tvivl — slet ikke med i regnskabet? Kan det da virkelig være muligt, at dette er glemt? Tror man, at mindet lever så kort, at de, der nu står alene tilbage, ikke husker mere? Skulle jeg have glemt de medmennesker — skeletter med pergamentagtig hud spændt over —, som jeg dér så stablet op i krematoriet, som man herhjemme stabler brænde? Skal jeg glemme de kammerater, som jeg så døde under forhold, jeg ikke selv rigtig fatter mere, døde langt borte fra dem, jeg ved deres tanker var hos dag og nat? Nej, det er mere, end man kan forlange, og det kan man allermindst forlange her. Myndighederne herhjemme gør jo selv, hvad de kan for at holde mindet om datidens uret vedlige. Samtidig med at man står her og formelig kappes om at rense dem, der var ansvarlige dengang, møder jeg stadig på rejser ude i landet ofrene for, skal man sige deres loyale embedsmandsmæssige holdning. Man møder mennesker, hvis nerver brød sammen under presset, og som nu flyttes fra sindssygehospital til sindssygehospital. Man møder folk, som blev legemlige vrage eller ramt af uheldredelige sygdomme, og man møder dem i stadig kamp med myndighederne for at skaffe sig og sine en blot nogenlunde tålelig eksistens. Synes det høje ting ikke, at der ligger en nok så værdig opgave i at hjælpe disse mennesker, så meget desto mere som dette høje ting ikke kan siges at være ganske uansvarlig for deres skæbne? Ville det ikke være en nok så værdig opgave som at søge at rense datidens ansvarlige eller — det skal ikke undre mig, om det kommer — oven i købet at tale om erstatning?

Jeg ønsker ikke at rippe op i sårene fra dengang, og jeg forstår tilfulde, at f. eks. Thune Jacobsens pårørende ønsker at bevare hans minde så smukt, som det er dem muligt, og siger intet dertil. Men jeg siger: lad dem gøre det indenfor deres egen kreds, men lad være at rejse denne sag offentligt, lad være at forlange, at vi, der var ofre for datidens politik, skal glemme. Jeg hader ingen og ønsker foisåvidt ingen